

Praha dne 16. června 2021

Č. j.: MZP/2021/720/3083

Vážená paní ředitelko,

k dopisu společnosti REMA Systém, a.s., kterým v nedávné době obeslala obce v ČR za účelem potenciální spolupráce, tedy zřízení míst zpětného odběru pro elektrozařízení, Vám sděluji následující.

Uvedený dopis ze dne 28. května 2021 adresovaný obcím obsahoval mj. sdělení, že „Nový zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností, v § 16 odst. 1 exkluzivitu zpětného odběru v obcích přímo zakazuje. Uvádí, že výrobce (kolektivní systém) a obec „[m]ohou za účelem zřízení místa zpětného odběru uzavřít písemnou smlouvu o využití obecního systému odpadového hospodářství nastaveného touto obcí.“ Touto smlouvou však „[n]esmí být sjednáno výhradní právo na využití obecního systému odpadového hospodářství pouze pro určité výrobce či výrobky s ukončenou životností...“, a to jak v oblasti vybraných výrobků, tak také výrobců, potažmo kolektivních systémů. V souladu se zákonem tak nově musí obce brát ohled na rovné podmínky pro všechny, tedy i pro všechny výrobce a všechny kolektivní systémy.“. Toto sdělení je přitom neúplné, vytržené z kontextu, a tedy v žádném případě neposkytuje obcím ucelenou informaci, jakým způsobem by měly přistupovat k uzavírání smluv o zřízení míst zpětného odběru s kolektivními systémy.

Celé ustanovení § 16 odst. 1 zákona o výrobcích s ukončenou životností (dále jen zákon o VUŽ), jehož druhá část nebyla v daném sdělení ze strany společnosti REMA Systém, a.s. citována ani komentována, zní: „Výrobce a obec mohou za účelem zřízení místa zpětného odběru uzavřít písemnou smlouvu o využití obecního systému odpadového hospodářství nastaveného touto obcí. Touto smlouvou nesmí být sjednáno výhradní právo na využití obecního systému odpadového hospodářství pouze pro určité výrobce či výrobky s ukončenou životností; **tím není dotčena možnost, aby obec s výrobcem, ve spolupráci s nímž zřídila místo zpětného odběru, sjednala nediskriminační podmínky pro umožnění využití obecního systému odpadového hospodářství dalšími výrobci.**“ Současně je potřeba v této souvislosti brát v úvahu též ustanovení § 14 odst. 2 zákona o VUŽ, které konstatuje: „Zpětně odebraný výrobek s ukončenou životností se stává vlastnictvím provozovatele kolektivního systému nebo výrobce,

*kteřý místo zpětného odběru zřídil, okamžikem jeho předání na místo zpětného odběru. **Pokud je provozovatelů kolektivních systémů nebo výrobců, kteří zřídili místo zpětného odběru, více, řídí se nabývání vlastnictví jimi převzatých výrobků s ukončenou životností jejich dohodou.***

Výše citovaná ustanovení zákona o VUŽ, ale ani žádná jiná, zcela jednoznačně nestanovují obcím povinnost uzavírat smlouvy o zřízení míst zpětného odběru s jakýmkoliv, jedním, či více kolektivními systémy. Rozhodnutí o podpisu smlouvy s jedním či více kolektivními systémy je výhradně v kompetenci každé jednotlivé obce, a obec tedy nemusí uzavírat smluvní vztahy s několika či snad dokonce se všemi existujícími kolektivními systémy. Naopak, obec může mít uzavřenou smlouvu např. jen s jedním kolektivním systémem, pokud jí tato spolupráce plně vyhovuje (a to z jakýchkoliv důvodů), přičemž tato možnost je plně v souladu se zákonem o VUŽ.

V případě, že obec má uzavřenu, nebo chce uzavřít smlouvu s více kolektivními systémy (ve vztahu k identickým výrobkům s ukončenou životností – např. identické skupině elektrozařízení), tak s ohledem na ustanovení § 14 odst. 2 zákona o VUŽ, musí obec o záměru uzavřít nebo o skutečnosti, že uzavřela smlouvu s dalším kolektivním systémem informovat kolektivní systém, se kterým již smlouvu uzavřenou má, tak, aby mezi danými kolektivními systémy následně proběhla dohoda o rozdělování zpětně odebraných výrobků obce (resp. místa zpětného odběru) mezi tyto kolektivní systémy. Tato dohoda by tedy měla být obcím známa a kolektivní systémy by měly obci sdělit postup, který bude takové dohodě odpovídat. Smlouva s jakýmkoliv kolektivním systémem nesmí uplatnění takové dohody bránit. Daná dohoda by tedy měla stanovovat pravidla, jakým způsobem má obec provádět distribuci zpětně odebraných výrobků mezi jednotlivé kolektivní systémy, a současně musí mít nediskriminační charakter, viz text za středníkem § 16 odst. 1 zákona o VUŽ.

Závěrem tedy uvádím ve stručnosti závěry rozvedené výše v textu, které jsou v daném kontextu relevantní pro jednotlivého obce, a které vyplývají ze zákona o VUŽ:

- Obec nemá povinnost uzavřít smluvní vztah s žádným kolektivním systémem, v takovém případě neumožňuje svým občanům odevzdávat odpadní elektrozařízení na sběrné místo obce a měla by je odkázat na veřejnou sběrnou síť.

- Obec nemá povinnost uzavírat smluvní vztahy s více kolektivními systémy za účelem zřízení místa zpětného odběru.
- Obec může mít uzavřenu smlouvu o zřízení místa zpětného odběru pouze s jedním kolektivním systémem, pokud je tato spolupráce pro obec plně vyhovující.
- Obec může uzavřít smlouvu o zřízení místa zpětného odběru s více kolektivními systémy, pokud je taková spolupráce pro obec vyhovující – kolektivní systémy se však musí dohodnout o způsobu rozdělení zpětně odebraných odpadních elektrozařízení na místě zpětného odběru a tento způsob obci sdělit.
- Ani v jednom případě si však nesmí kolektivní systém ve smlouvě o zřízení místa zpětného odběru s obcí stanovit podmínky, které by omezily spolupráci obce s jiným kolektivním systémem. Smluvní podmínky musí být tedy nediskriminační vůči dalším kolektivním systémům či výrobcům, se kterými obec smlouvu má, nebo ji v budoucnu bude chtít uzavřít. V případě více smluvních kolektivních systémů, musí následná spolupráce obce vycházet ze vzájemné dohody kolektivních systémů.

S pozdravem

Ing. Berenika Peštová, Ph.D.
podepsáno elektronicky

Vážená paní
Mgr. Radka Vladyková
výkonná ředitelka
Svaz měst a obcí České republiky
5. května 1640/6
140 00 Praha 4